

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul stagiului de practică

P.06.O.059 PRACTICA DE SPECIALITATE

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

14.04 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Tudor Zbârnea, Muzeul Național de Artă al Moldovei, Director general .
2. Dragneva Lilia, grad didactic întâi, Director adjunct Instruire Practică, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală” .

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională.....	5
III.	Competențele profesionale specifice d stagiului de practică	6
IV.	Administrarea stagiului de practică.....	6
V.	Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică	6
VI.	Sugestii metodologice.....	7
VII.	Sugestii de evaluare a stagiului de practică	8
VIII.	Cerințe față de locurile de practică	9
IX.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul stagiului de practică **Practica de specialitate** este un document normativ și obligatoriu, ce face parte din Componenta stagiilor de practică la specialitatea *Pictură*, include 90 de ore. Stagiului de practică **Practica de specialitate** are loc în anul III, semestrul VI de studii. Este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui stagiu de practică sunt legitățile de executare a produselor de creație cu aplicarea tehnicilor de pictură și expresii grafice. Stagiul de practica este alcătuit din următoarele compartimente:

1. Figura umană - desen de scurtă durată.
2. Elaborări compoziționale cromatice și acromatice.
3. Compoziție figurativă-stilizată.

Scopul stagiului de practica este formarea abilităților profesionale necesare pentru realizarea unui produs de creație. În procesul de realizare a crochiurilor, studiilor se formează competențele de creare a unei viziuni artistice despre lumea din jur. Analiza raporturilor cromatice și acromatice contribuie la diversificarea limbajului plastic în realizarea perspectivei aeriene, liniare și respectarea legităților de clarobscur în reprezentarea formei și spațiului, aplicarea cunoștințelor de anatomie plastică, principiilor, metodelor și procedeele de creare a unui produs de creație.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe stagiul de practică - **Practica de specialitate** sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul studierii cu succes a unităților de învățare prevăzute la unitățile de curs: F.01.O.010 Pictură - natura statică, S.01.O.026 Tehnici de pictură, F.01.O.009 Desen constructiv – liniar, S.01.O.025 Bazele compoziției, F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare, S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei, F.02.O.011 Desen constructiv – tonal, P.02.O.057 Practica de inițiere în specialitate, S.02.O.027 Studiul culorii, F.03.O.014 Pictură - natura statică cu elemente din ghips, S.03.O.029 Tehnici mixte de pictură - natura statică, F.03.O.013 Desen - cap uman, ghips, S.03.O.028 Compoziție tematică, S.03.A.037 Anatomia plastică, F.04.O.016 Pictură - cap uman, S.04.O.031 Tehnici de pictură – portret, F.04.O.015 Desen - cap uman, S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală, F.05.O.017 Desen - corp uman, ghips, F.06.O.019 Desen - portret cu mâini, F.05.O.018 Pictură - portret cu mâini, F.06.O.020 Pictură - corp uman, S.05.A.039 Tehnica picturii în ulei - corp uman, S.06.L.049 Tehnica picturii în ulei - corp uman nud, S.05.O.032 Compoziție tridimensională – spațială, S.06.O.033 Compoziție figurativă.

II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională

Practica de specialitate constituie o parte integrantă a procesului de formare profesională. Fiind un element important al procesului educațional, stagiul de practică asigură formarea la elev a abilităților de stăpânire a modalităților de concretizare a armoniilor de culori, expresiilor cromatice și acromatice, acumularea experienței privitor la organizarea și realizarea artistică a spațiului plastic prin intermediul mijloacelor plastice. Cunoașterea elementelor de expresii grafice, legităților în pictură și a modalităților de relaționare a acestor elemente, constituie obiectivele stagiului dat. Curriculumul stagiului de practică **Practica de specialitate** reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea ingeniozității în selectarea conținuturilor ce urmează a fi realizate pe parcursul practicii, presupune din partea conducătorului de practică cunoștințe ample teoretice și experiența lui practică.

Studiul stagiului de practică **Practica de specialitate** va contribui la formarea, dezvoltarea și aprofundarea abilităților profesionale, îmbinarea efectivă a cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. Stagiul de practică îl va ajuta pe elev să:

- formeze abilitățile profesionale la executarea produselor de creație cu aplicarea tehnicilor potrivite;
- aplice diferite materiale: creion, cărbune, sous, sanguină, pastel, etc. în realizarea crochiurilor de portret, peisaj urban/rural, figuri umane;
- formeze competențe de a realiza o analiză profundă a diversității tehnicilor de pictură cu aplicarea raporturilor cromatice la realizare produselor de pictură;
- conștientizeze procesul de modificare a culorii în spațiu prin intermediul raporturilor cromatice la redarea stării naturii, perspectivei aeriene în executarea produselor de pictură;
- cunoască metodele de elaborare și creare a unei compoziții în baza materialului colectat.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: F.07.O.021 Desen - corp uman, F.08.O.023 Desen - corp uman nud, F.07.O.022 Pictură – corp uman în interior, F.08.O.024 Pictură - corp uman nud, S.07.O.034 Tehnici mixte de pictură - corp uman, S.07.L.041 Structuri compoziționale, S.08.O.035 Structuri compoziționale avansate, S.08.O.036 Structura tabloului de șevalet, P.08.O.060 Practica ce anticipează probele de absolvire: Modulul I – Elaborarea conceptului artistic, P.08.O.061 Practica ce anticipează probele de absolvire: Modulul II - Transpunerea tehnologică a conceptului artistic.

De asemenea, ele vor fi de un real folos în activitatea profesională a pictorului, în special la realizarea unui produs creativ.

III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică

- CS1. Realizarea desenelor și studiilor de scurtă durată în baza figurii umane.
 CS2. Utilizarea principiilor artistico-plastice în realizarea elaborărilor compoziționale.
 CS3. Elaborarea compoziției figurative-stilizate.

IV. Administrarea stagiului de practică

Codul stagiului de practica	Denumirea stagiului de practica	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalități de evaluare	Numărul de credite
P.06.O.059	Practica de specialitate	6	3	90	mai -iunie	vizionare	3

V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică

Activități/Sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Nr. de ore
Figura umană – desen/studii de scurtă durată.			
AS1. Realizarea desenelor și studiilor de scurtă durată în baza figurii umane. <ul style="list-style-type: none"> ▪ relațiile valorice la executarea unui desen de scurtă durată; ▪ armonizarea culorilor calde și reci în redarea contrastului, luminii și a umbrei la redarea stării naturii. 	Produsul 1.1 <i>Crochiuri de portrete, figuri umane, peisaj rural/urban, etc.</i> Tehnica: creion, material moale/hârtie. Format: A4. 10 - 15 lucrări	Prezentarea crochiurilor	40
	Produsul 1.2 <i>Studii de portrete, figuri umane, peisaj rural/urban, etc.</i> Tehnica: ulei/carton. Format: A4. 10 - 15 lucrări	Prezentarea studiilor	
Elaborări compoziționale cromatice și acromatice.			
AS2. Utilizarea principiilor artistico-plastice în realizarea elaborărilor compoziționale. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizarea elaborărilor compoziționale acromatice; ▪ Realizarea elaborărilor compoziționale cromatice. 	Produsul 2.1 <i>Elaborări compoziționale acromatice.</i> Subiect: „Peisaj compozițional”. Tehnica: creion/hârtie. Format: A5, 2 lucrări	Prezentarea elaborărilor	20
	Produsul 2.2 <i>Elaborări compoziționale cromatice.</i> Subiect: „Peisaj compozițional”. Tehnica: ulei/carton. Format: A5, 2 lucrări		

Compoziție figurativă-stilizată.			
AS3. Elaborarea compoziției figurative-stilizate. <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea tehnicilor de pictură la executarea compoziției. 	Produsul 3.1 <i>Compoziție figurativă-stilizată.</i> <i>Subiect: „Peisaj compozițional”.</i> Format: latura mare - 80 cm. Tehnica: ulei/pânză.	Prezentarea compoziției	30
Total:			90

VI. Sugestii metodologice

Stagiul practic **Practica de specialitate** cuprinde o perioadă cu durata de 3 săptămâni, în care elevul urmează să activeze în calitate de stagiar la întreprinderi, ateliere specializate în domeniul: prezentării artistice, scenografiei, restaurării, decorării, etc.

Practica de specialitate se organizează la întreprinderi, în atelierele specializate ale unui agent economic de profil, care are contract de parteneriat în vederea realizării stagiilor de practică cu instituția de învățământ. Locul de petrecere a stagiului de practică este ales în dependență de numărul de elevi participanți la stagiul de practică, de asemenea întreprinderea aleasă în mod obligatoriu corespunde cerințelor specifice stagiului de practică.

Conducătorul de practică informează elevul cu prevederile legale, referitoare la sănătatea și securitatea în muncă, condițiile desfășurării stagiului de practică, monitorizează și îndrumă activitatea elevului, verifică permanent *Agenda formării profesionale*.

Raportul stagiului de practică și Agenda formării profesionale vor fi întocmite conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

În raport urmează a fi reflectate în detalii toate sarcinile efectuate de elev în cadrul desfășurării stagiului de practică, de asemenea, date/scheme/proceduri cu referire la tehnicile și materialele de aplicare.

Pe parcursul stagiului de practică, cadrul didactic/agent economic va folosi tehnologii eficiente de predare - învățare - evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate stagiului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, analizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic/agent economic, exersarea practică, studierea individuală și în grup a surselor bibliografice, analiza exemplurilor de produse realizate la întreprinderi specializate în domeniul: prezentării artistice, scenografiei, restaurării, decorării, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Stagiul de practică dat conține un șir de acțiuni/sarcini de lucru, care sunt concepute în dezvoltare conform etapelor tehnologice, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, sarcinile pentru stagiul de practică se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la stagiul de practică:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la finele fiecărei etape a stagiului se va prezenta spre evaluare un produs de creație realizat.

VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică

Axarea procesului de învățare - predare - evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea activității artistico - plastice a elevilor va urmări performanțele elevului în cadrul stagiului de practică la nivel de cunoștințe, abilități și atitudini. Se propun următoarele tipuri de evaluare: *evaluarea inițială*, *evaluarea formativă și sumativă*.

Evaluarea inițială va fi realizată la începutul stagiului de practică cu scopul diagnosticării nivelului de pregătire al elevilor pentru stagiul de practică. *Evaluarea continuă* conține toate strategiile practicate de conducătorul de practică, incluzând atât evaluarea formativă, cât și evaluarea sumativă. *Evaluarea formativă* va fi realizată pe întregul parcurs didactic și va viza decalajul dintre progresia învățării școlare și cerințele programei curriculare, având funcția informativă. Evaluarea formativă se va realiza prin diverse metode tradiționale: observarea comportamentului elevului la stagiul de practică, analiza rezultatelor activității elevilor, chestionare orală, probe practice. *Evaluarea sumativă* va fi realizată la finele stagiului de practică, având funcția de constatare a nivelului atins.

Perioada de timp, în care se va petrece stagiul de practică, va include activități de evaluare sumativă a competențelor dobândite de elevi, stabilite de proiectul didactic de lungă durată, în formă de: vizionare, raportul stagiului de practică și agenda formării profesionale a

elevului. În cadrul desfășurării stagiului de practică se vor evalua atât competențele profesionale teoretice ale elevilor de însușire a proceselor de executare a produsului artistic, cât și abilitățile practice de realizare a diverselor sarcini artistice.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul stagiului de practică

Practica de specialitate:

Nr.	Produse pentru elaborare	Criterii de evaluare a produselor elaborate
1	Produse de creație de scurtă durată.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ identificarea corectă a tehnicii aplicate; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.
2	Produse de creație în pictură realizate în baza selectării principiilor artistico-plactice.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reflectarea subiectului; ▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ organizarea și respectarea gamei cromatice propuse; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.
3	Produs de creație în baza legităților de organizare a unei compoziții.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reflectarea subiectului; ▪ organizarea spațiului compozițional; ▪ organizarea și respectarea gamei cromatice propuse; ▪ utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică; ▪ expresivitatea și originalitatea spațiului plastic; ▪ atitudinea individual-creativă.

VIII. Cerințe față de locurile de practică

Pentru a forma competențele planificate în cadrul Stagiului de **Practica de specialitate**, trebuie asigurat un mediu de activitate autentic, relevant sarcinilor și centrat pe elev.

Locurile stagiului de practică vor fi dotate cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea produselor de creație, formarea și dezvoltarea a competențelor profesionale în condițiile adecvate:

- **utilaje:** șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- **instrumente și materiale:** truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creioane, hârtie, planșele, vopsele și altele.

lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a absolvenților din fondul metodic, literatură de specialitate în limba română și în limba de instruire, mostre de produse de creație de nivel înalt: din fondul metodic al instituției de învățământ și din alte instituții de Arta plastică, exemple de produse realizate la întreprinderi specializate de către profesioniști, etc.

IX. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
5.	Nagîț G., Tehnici și metode pentru stimularea creativității, Chișinău, Editura Tehnica-Info, 2001.	Biblioteca / electronic	
6.	Irina Cois, „Dicționar de artă. Forma, tehnici, stiluri artistice”, Ed. Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	
7.	Săndulescu -Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000	Biblioteca / electronic	
8.	Kandinsky Vassily, „Spiritual în artă”, ed. Meridiane, București, 2005.	Biblioteca / electronic	
9.	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	
10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
12.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
13.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
14.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
15.	Ермаков Г., Пленэр, изд. Прометей, 2013.	Biblioteca / electronic	
16.	Майер-Паукен К., Городской скетчинг шаг за шагом. Как быстро делать наброски и зарисовки, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	